

Zemědělská škola

PŮDOHOSPODÁRSKA

05

81. ROČNÍK
LEDEN 2019

musíme

SI POMÁHAT

#1301360

editorial

Michal Petřík
editor

K lednu tradičně patří i přání do nového roku. Proto vám, milé čtenářky a milí čtenáři, přeji, ať letos nedopadnete jako sedláci u Chlumce. Stačí k tomu málo. Nejen v tomto roce byste měli kriticky myslet, vzdělávat se a ověřovat si zdroje informací. Protože i sedláci u Chlumce nedopadli dobře především kvůli tomu, že uvěřili jedné z prvních českých fám.

Venkovem se na počátku 70. let 18. století šířil nejen rozsáhlý hladomor, ale také pověsti o tzv. zlatém patentu, který má zrušit nevolnictví a informace o něm vrchnost zatajuje. Poddaní na chlumeckém panství vzali tuto falešnou zprávu smrtelně vážně. Chopili se nářadí, které měli po ruce a vyrazili na panské úřady, aby donutili vrchnost zveřejnit utajovaný „zlatý patent“. *Písemnost ode pána vrchního žádali, aby prý dle onoho v létu 1772 na svobodu daného patentu - kterýž však žádný nikdy daný nebyl - hned písemně jim dal, že od hodiny nechce víc roboty řídit, ani jaké jiné platy krom kontribuce na poddaných žádati.* (František Jan Vavák, kronikář a rychtář Milčic)

Sedláci však nechtěli uvěřit, že patent neexistuje a mnozí z nich za to v následné gradaci povstání bohužel zaplatili životem.

Fámám se od té doby říká různě - dezinformace, konspirační teorie, fake news - ale jejich podstata se během staletí nezměnila. Ještě nikdy nepřinesly nikomu nic dobrého. V tomto roce se tedy vyvarujte jejich konzumaci i jejich pěstování. Naopak snažte se svými vědomostmi zabránit šíření tohoto škůdce z trolích farem. Uvidíte, že teprve pak budete mít šťastný nový rok na Zemi, která opravdu není placatá.

(02)

leden 2019 +obsah

04

FAKTA

Odlehčená a nenáročná minutka na rozjezd. Zajímavé informace, které z vás udělají malou, ale opravdu malou chodící encyklopedii.

06

PŘÍBĚH

Inspirujte se příběhy úspěšných farmářů. V tomto vydání se vydáme na štavnaté hospodářství do Ostroměře.

10

ANGLIČTINA

Chcete se domluvit na farmách po celém světě? Tak nepřeskakujte tuto rubriku.

12

CESTOVÁNÍ

Jedeme na výlet! Tentokrát se vyrazíme ohřát až na samotný jih Evropy. Italská Sicílie je totiž místem, které stojí za návštěvu.

18

AKTIVITY ŠKOL

Aktivity škol jsou kořením vzdělávání a listopadové číslo si proto ochutíme například akcí, kterou zažili na škole v Táboře.

5/81

vydává

Ústav zemědělské ekonomiky a informací,
Mánesova 1453/75

e-mail

petrik.michal@uzei.cz

telefon

+420 222 000 381

spolupracuje

s Agronititútem Nitra,
štátný podnik,
Akademická 4,
949 01 Nitra,

e-mail

zuzana.horvathova@
agroinstitut.sk

telefon

+421 377 721 802

design

Ginger & Fred

(03)

16

KALENDÁŘ

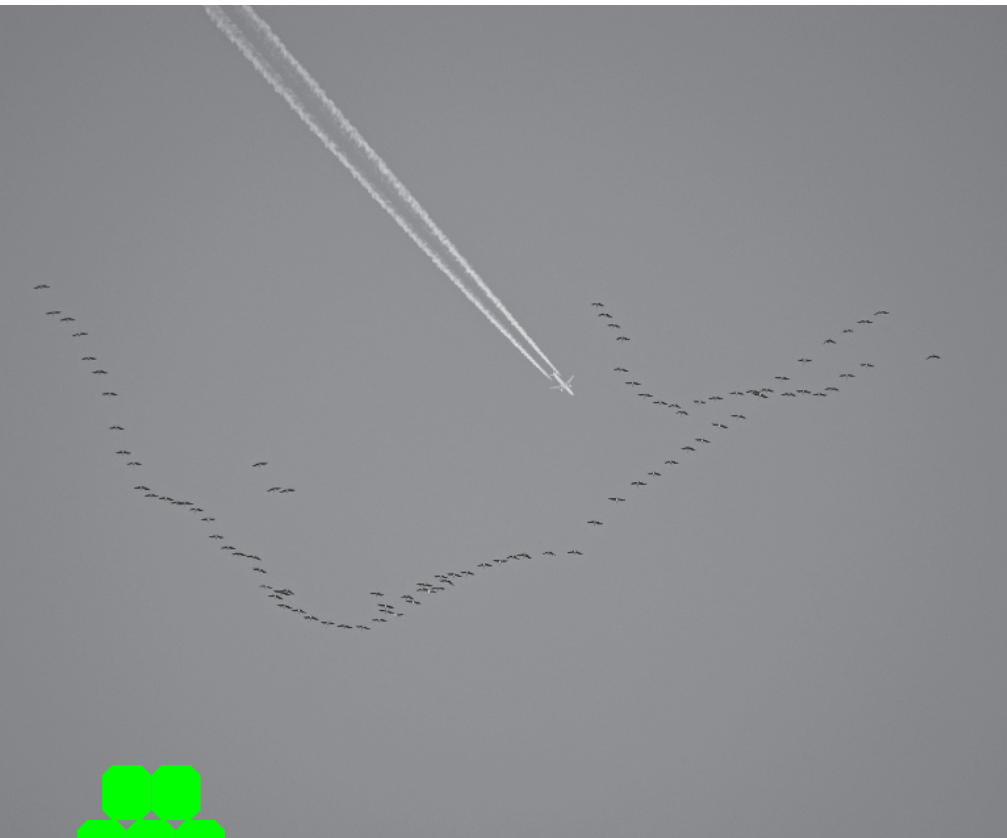
Nepropásněte ani jednu zásadní událost v zemědělských oborech. Díky našemu kalendáři budete mít program na (skoro) každý den této zimy.

22

ZEMĚDĚJSTVÍ

Nové informace pro odborníky na svých místech a především na místech vzdělávacích a vědeckých.

! FAKTA

LETÍME ODHALOVAT TAJEMSTVÍ ŽIVOTA PTÁKŮ

Ne každý, kdo se musí během zimy letět ohřát do teplých krajin, u toho spálí tuny leteckého benzínu. Žijí tu s námi totiž i stěhovaví ptáci. Možná vás už někdy napadlo, jak tito ptáci poznají ten správný čas, kdy je již potřeba odletět a vyhnout se mrazivému počasí a nedostatku potravy. Odpověď odborníci zabývající se ptačím stěhováním mají, přesto zatím nedokázali vysvětlit všechny aspekty. Klíčovým a ověřeným prvkem je však vrozený celoroční – tzv. cirkanuální – rytmus, který řídí život každého jedince. Všichni tažní ptáci v sobě mají zakódováno, že v určité době začnou projevovat tzv. tahový neklid. Jeho načasování je dáno délkou dne, tzv. fotoperiodou. Ptáci vnímají zkracující se den a to je pro ně znamení odletu. Každopádně nevyřešených otázek je stále hodně, jednou z nich je i opouštění zimovišť. Jak pták dokáže ve svém africkém zimovišti u rovníku odhadnout, že je nutné odletět, aby k nám na zahradu dorazil v ten nejvhodnější čas na založení rodiny? Uvidíme až v budoucnosti, jaké další detaily odhalí tento fascinující výzkum života kolem nás.

TEXT REDAKCE | FOTO ARCHIV

(04)

LA M I

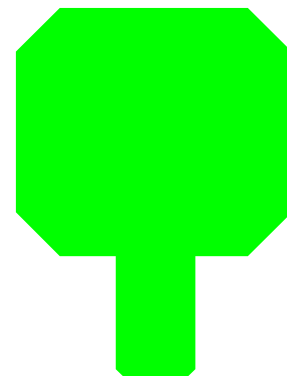
PÁLIVÁ KOTLINA

Ve dne svítí, v noci pálí. Tato lednová pranostika platí více než kde jinde v tzv. mrazových kotlinách. V Česku je jich celá řada. K nejznámějším patří Jizerka v Jizerských horách nebo Jezerní slat na Šumavě. Teplota zde často padá až k -35 °C. Jsou to většinou údolí, kam stéká a hromadí se těžší studený vzduch, který ani slunce, ani vítr nedokáže promíchat s tím teplým.

Přestože mohou být svahy některých mrazových kotlin díky své jižní expozici vhodné k pěstování teplomilných druhů, tak jarní, ale i letní mrazy pěstování v podstatě vylučují.

VÍTE, ŽE...

i v roce 2019 se do žní na mnoha místech opět zapojí legendární kombajny Fortschritt E 512, které se začaly vyrábět před více než padesáti lety? Ikonické mlátičky v bílomodrém provedení si jistě vybaví několik generací zemědělců. Máte i vy ve svém okolí stále tuto východoněmeckou legendu? Pokud ano, podělte se s námi o ní na našem instagramu.

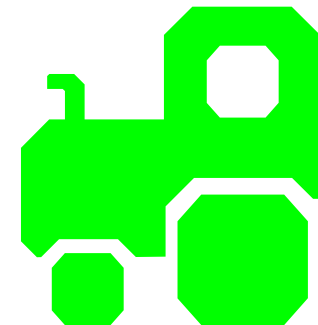
! FAKTA

COOLTURA

Zveme vás na výstavu „Pohled do krajiny očima mladých umělců,“ která se koná v Galerii České spořitelny v Rytiřská ulici v Praze až do 31. března.

V dnešní době konceptuálního umění a důrazu na současnost by se mohlo zdát, že malovat krajinu je vlastně příliš tradiční, příliš zpátečnické, překonané téma, které nemůže přinést nic nového. Opak je pravdou. Stačí jen chvíli postát před obrazy Lenky Falušiové, Tomáše Honze nebo Evy Vápenkové a nechat se vtáhnout do krajin na nich zobrazených. Divák se může nechat okouzlit nejen uměním mladých umělců, ale i jejich vizemi a sny, které do krajiny (někde záměrně, někde mimoděk) promítají. Krajinu lze definovat z mnoha úhlů pohledu. Například z pohledu práva, ekologie, geologie, historie, nebo umění. Můžeme se na ni dívat jako na součást nás samých, nebo na cizorodý prvek, který nás neustále obklopuje. Člověk nikdy není mimo krajinu a krajina není nikdy jen sama o sobě. Vždy jde o soubor prvků, které jsou spojeny v jeden celek a sami o sobě by vlastně neznamenal nic, teprve jejich spojením získáváme krajinu – tedy prostor, který nás obklopuje, ve kterém žijeme. Krajina je jak kolem nás, tak i uvnitř nás samotných.

ZAJÍMAWÉWÉWÉ

Pole prošpikovaná senzory, nad nimi létající drony, které shazují přesné dávky hnojiva, a v sadech robotické ruce, které trhají ovoce. To není scénář nového sci-fi filmu o českém venkově, právě naopak, na některých farmách už je to součást každodenní reality. Hospodaření s pomocí chytrých aplikací je tady a je dalším důvodem, proč zemědělství přitahuje mladou generaci. O využití všech současných technologických novinek se [můžete dozvědět v pořadu o chytrých farmách](#) a jejich rozvoji v Česku. Hostem je například Václav Brant z Centra precizního zemědělství na České zemědělské univerzitě.

Kam zmizely naše lesy? Otázka, která nás bude trápit ještě po několik desetiletí. Rozsah kůrovcové nákazy a následné těžby můžete vidět [na těchto postapokalyptických fotografiích](#) z Jeseníků a jejich podhůří. Smutný obraz, který pravděpodobně znáte i ze svého okolí.

(05)

JABLKO NEPADÁ DALEKO OD STROMU

TEXT MICHAL PETŘÍK FOTO ARCHIV

Nejvýznamnější společenskou akcí, která se věnuje úspěchům českých farmářů, je každoroční vyhlašování cen Zemědělec roku. Cílem soutěže je zviditelnit naše zemědělství, najít a ve slavnostní atmosféře vyhlásit a ocenit nejlepší zemědělce pro jednotlivá výrobní zaměření a regiony ČR. Zemědělec roku 2018 se konal na konci listopadu v krásném prostředí Betlémské kaple v Praze na Starém Městě. Dovolíme si tvrdit, že tradicí se stalo také to, že i náš časopis přináší pohled na příběhy některých z oceněných farmářů. Stejně tak tomu je i u vítězů 14. ročníku akce.

Jedním z přínosů akce Zemědělec roku je to, že široká veřejnost dostane příležitost setkat s kladnými zprávami o českém zemědělství a díky tomu i docenit práci, kterou hospodáři vykonávají. Farmář, kterého vám dnes představíme, se musí stejně jako každý zemědělec potýkat se všemi známými strastmi, nicméně jeho ocenění i příběh je důkazem, že zemědělství v konečném důsledku přináší hlavně radosti. A další důvod k úsměvu po vyhlášení Zemědělce roku mají i na ovocnářské rodinné farmě Petra Kareše, který se stal vítězem hned dvou kategorií, v kategorii Malá farma do sta hektarů a zvítězil rovněž v Královéhradeckém kraji.

OVOCNÝ RÁJ TO NA POHLED

Pravidelnému čtenáři jistě neunikne, že se často na našich stránkách setkává s příběhy farmářů, kteří se věnují pěstování zeleniny a ovoce v blízkosti Jičínské pahorkatiny. I Petr Kareš má své sady v tomto úrodném prostředí a jednom z českých ovocnářských rájů. Ačkoliv vrcholky okolních kopců jako Chlum či Maxinec nedosahují závratných výšek, tak dokáží zadržet teplo z Polabské nížiny a vytvořit tak ideální klima právě pro ovocnářství. Díky příznivým podmínkám v této oblasti vznikaly první sady již před mnoha staletími. Dlouhou historii mají i sady u Ostroměře. Petr Kareš je příslušníkem již čtvrté generace sadařů. V oblasti se zrodily i dvě významné ovocné odrůdy. Jednou z nich je Karešova srdcovka raná, jedná se o vynikající odrůdu rané třešně. Pěstování této odolné, tmavé třešně zavedl před mnoha lety František Kareš, praděd současného majitele

ovocnářské farmy a nese tak jeho jméno. Druhou je původní a nejznámější česká odrůda jabloně – Holovouské malinové, z nedalekých Holovous. V současnosti Petr Kareš hospodaří na 48 hektarech, přičemž šest z nich tvoří hrušně, osm hektarů jabloně, na většině výměry jsou pak pěstovány peckoviny. V těch vidí majitel také největší budoucnost, neboť u jaderovin se v dané lokalitě vyskytují velké problémy s patogenem Erwinii amylovora, který způsobuje bakteriální spálu růžovitých. Nejcitlivější z ovocných dřevin jsou k nákaze právě hrušky, ale choroba napadá i jabloně.

ŠŤAVNATÁ EKOLOGICKÁ BUDOUCNOST

Momentálně je v sadech uplatňován systém, který již zohledňuje požadavky trvale udržitelné zemědělské výroby. V budoucnu by však majitel rád přešel do kategorie ekologického zemědělství, a to z několika důvodů. Jednak je v tomto oboru ochrana stromů dostatečně propracovaná,

a navíc kvůli tomu, že se jeho pozemky nacházejí z velké části v pásmu ochrany vod II. stupně. Již nyní je tak výběr přípravků značně omezený. Dalším zodpovědným postupem je i využívání efektivního zavlažování v sadech pomocí kapkové závlahy. Jako hnojivo se do budoucna počítá s využíváním vlastních kompostů. Tím však inovace v Ostroměři nekončí a farma proto dlouhodobě spolupracuje s Výzkumným a šlechtitelským ústavem Holovousy.

Farma momentálně své ovoce zpracovává na mnoho dalších produktů, které s hrdostí nesou značku regionální produktu Podkrkonoší. Jedná se například o povidla, marmelády či mošt. V plánu je pak vlastní pálenice či cider, na nějž se však zatím hledají vhodné odrůdy. Nákup všech produktů z farmy je možný na mnoha místech v blízkém i vzdáleném okolí. Nejšťavnatějším zážitkem však bude osobní návštěva farmy v Ostroměři.

DOSTATEK ENERGIE PO CELÝ ROK

Zemědělství je celoroční činnost a proto je potřeba mít k jejímu výkonu dostatek energie. Každý samozřejmě ví, že jedním z nejlepších zdrojů energie je ovoce. Aby nám nedocházely síly během zimních měsíců, můžeme je doplňovat dalším produktem

ze sadů v Podchlumí. Je jím sušené ovoce, a to nejen jablka a hrušky, ale i třešně, meruňky a švestky. Ovoce je zpracováno šetrnou technologií s vyšším obsahem ruční práce a ohleduplně k životnímu prostředí. Farma investovala do nové sušárny ovoce, kde je produkce sušena teplem bez přídavku síry nebo konzervantů. Vybrané zralé ručně česané ovoce je umyto, nakrájeno, odpeckováno a vloženo do sušárny, následně je usušené ve formě na zlom nebo šťavnaté ručně plněno do obalů. Celý tento postup dodává výsledným produktům jedinečnou chuť se skutečnou vůní zralého ovoce. Jedním z plánů do budoucna je ze sušeného ovoce míchat čajové směsi.

BEZ PRÁCE NENÍ OVOCE NA KOLÁČE

Jako všichni zemědělci, tak i sadaři se musí potýkat s nástrahami, které ze zemědělství dělají nevyzpytatelnou činnost s nejistým výsledkem. Jarní mrazy, kroupy i letní sucha trápí i farmu v Ostroměři. Bohužel Královehradecký kraj je oblastí trpící jedním z nejvyšších srážkových deficitů v zemi. V poslední době se však kromě toho projevuje ještě jeden deficit. Na farmě totiž musí řešit nedostatek zájemců o brigády. Věříme, že alespoň tento problém pomůžeme vyřešit.

BIOLOGY OF MAN

TEXT DOC. PHDR. JAROSLAV VORÁČEK, CSC.,
PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA ČZU V PRAZE

BIOLOGIE ČLOVĚKA

AJ: In biology, man is an animal. We study his body, its functions and diseases and its structure. We have found that each living plant or animal can be analyzed according to its food-getting habits, its environment, its sense organs and life processes. However, plants have another process - the ability to manufacture their own food from raw chemicals through photosynthesis.

Many scholars who have made special studies of the fossil bones of man believe that man has been living on this earth for many thousand years. Some of the more recent opinions are that the oldest known fossil remains of man may be 400 000 years old. There has been no difficulty in recognizing the fossil remains as parts of human skeletons.

Man's earliest home must have been the shelter of trees and an occasional cave, and it is in these caves in Spain and France that many early records of man can be found. There is no record of when man first learned to use fire or to build shelters. In fact, both these necessities in our climate were not as important to early man because he seems to have wandered about in tropical and sub-tropical regions. This was even true of the climate of Spain and France at that period. With the glacial period, the climate of Europe became much colder and the men who lived in regions influenced by the southward movement of the ice had to look for some means of keeping warm or to perish.

As men grew more numerous, they had to go farther afield for the necessary food. The same processes that compelled early man to migrate continued to impel later man to move out into unknown parts to see if he can find a living more easily. There is no doubt that the current migration between Africa and Europe, or more recently from Central and Latin America to northern America, is a modern equivalent of the same. Scientists give four reasons in explaining why certain animals and plants are not adapted to living in all parts of the world: (1) lack of suitable food; (2) failure to adapt their lives to the peculiarities of climate; (3) too many enemies; (4) inability to raise their young. Man has been able to overcome all of these reasons. While man is found to be living in all parts of the world from the arctic to the equator, he is not equally energetic everywhere. Though men live in regions that are considerably colder or warmer than average, their activities are restricted and it is the most favourable climate that has enabled the advanced peoples to produce more than their personal needs. The extra vitality of the men who live in this temperate part of the world permits a higher standard of living and yet leaves additional energy for new experiments in all aspects of human activity. The mere fact that men have had time for such experiments has given to us the heated houses lighted by electricity in which we sit and listen to distant music over the radio or

watch sports in television. Test out this proposition and see if you can find that we are using or enjoying any considerable number of inventions that were discovered by men living in regions that are extreme in temperature or where there is a marked absence of humidity in the air.

Man's body may be partially compared to a machine that is controlled by levers, which are the muscles, sense organs, nerves and brain. While the structure and physiology of man very clearly show that he is an animal, his superior reasoning brain, upright position, clever hands and ability to talk clearly place him to a class by himself. But the erect position and clever hands would not be of great value without a superior, directing mind. Man has it, and with it he has created language and numbers, without which there could not have been our present civilization.

CZ: V biologii je člověk živočich. Studujeme jeho tělo, jeho funkce a choroby a jeho stavbu. Zjistili jsme, že každou živou rostlinu nebo živočicha lze analyzovat podle jejich způsobů získávání potravy, podle jejich prostředí, jejich smyslových orgánů a životních procesů. Avšak rostliny mají ještě další proces - schopnost si produkovat vlastní potravu ze surových chemikálií prostřednictvím fotosyntézy. Mnozí vědci, kteří prováděli speciální studia fosilních (zkamenělých) kostí člověka věří, že člověk žije na této zemi mnoho tisíc let. Některé z novějších názorů jsou, že nejstarší známé fosilní zbytky člověka mohou být 400 000 let staré. Není těžké rozoznat fosilní pozůstatky jako části lidských koster. Nejranější domov člověka musel být ukryt ve stromech a příležitostně v jeskyni a právě v těchto jeskyních ve Španělsku a ve Francii lze najít mnoho raných známek člověka. Není žádný doklad o tom, kdy se člověk poprvé naučil používat oheň nebo si stavět úkryty. Vlastně obě tyto nezbytnosti v našem klimatu nebyly tak významné pro raného člověka, protože se zdá, že se pohyboval v tropických a subtropických oblastech. To dokonce platilo v té době o klimatu Španělska a Francie. S dobou ledovou se klima Evropy značně ochladilo a lidé, kteří žili v oblastech ovlivněných pohybem ledu na jih, museli hledat nějaké způsoby, jak zůstat v teple, nebo zahynout.

Jak se lidé množili, museli jít dále do prostoru za nezbytnou potravou. Stejný proces, který přiměl raného člověka migrovat, poháněl pozdějšího člověka pohybovat se dále do neznámých krajín, aby zjistil, zda může zajistit své živobytí snadněji. Není pochyb o tom, že současná migrace mezi Afrikou a Evropou, nebo nedávno ze Střední a Latinské Ameriky do severní Ameriky, je moderní obdoba téhož.

Vědci uvádějí čtyři důvody, kterými vysvětlují, proč určití živočichové a rostliny nejsou přizpůsobeni k životu ve všech částech světa: (1) nedostatek vhodné potravy; (2) neschopnost přizpůsobit své životy ke zvláštěnostem klimatu; (3) příliš mnoho nepřátel; (4) neschopnost vychovat své potomky. Člověk je schopen překonat všechny tyto důvody. Zatímco o člověku je známo, že může žít ve všech částech světa od Arktidy po rovník, není všude stejně aktivní. I když lidé žijí v oblastech, které jsou podstatně chladnější nebo teplejší než je průměr, jejich činnosti jsou omezené a právě to nejvhodnější klima umožnilo pokročilejšímu obyvatelstvu vyprodukovat více, než byly jejich osobní potřeby.

Mimořádná životaschopnost lidí, kteří žijí v této mírné části světa, dovoluje vyšší životní úroveň, a přesto ponechává další energii pro nové experimenty ve všech oblastech lidské činnosti. Pouhá skutečnost, že lidé měli čas na takové pokusy, nám dala vytápěné domy osvětlené elektřinou, kde sedíme a posloucháme vzdálenou hudbu v rozhlase nebo sledujeme sporty v televizi. Ověřte si toto tvrzení a přesvědčte se, zda zjistíte, že používáme nebo si užíváme jakéhokoli významného množství vynálezů, které byly objeveny lidmi, žijícími v oblastech s extrémní teplotou, nebo kde je výrazný nedostatek vlhkosti v ovzduší.

Tělo člověka může být částečně srovnáváno se strojem, který je ovládán pákami, což jsou svaly, smyslové orgány, nervy a mozek. Zatímco struktura a fyziologie člověka velmi jasně ukazují, že je živočich, jeho dokonalý logicky myslící mozek, vzpřímené postavení, šikovní ruce a schopnost mluvit jej zřetelně řadí do samostatné třídy. Ale vzpřímená pozice a šikovní ruce by neměly velkou hodnotu bez dokonalé řídicí mysli. To člověk má a s tím vytvořil řeč a čísla, bez nichž by nemohla být naše současná civilizace.

KRÁSNÁ, NEBEZPEČNÁ, ÚRODNÁ SICÍLIE

TEXT VERONIKA SLOMKOVÁ FOTO VS /ARCHIV

cestování

Pokud patříte mezi milovníky přímořského klimatu, ale kromě opalování a polehávání pod slunečníkem rádi podnikáte i aktivity dobrodružnějšího rázu, rozhodně byste neměli vynechat návštěvu největšího středomořského ostrova. Kromě krásných pláží tu totiž naleznete i nádhernou přírodu, historické skvosty a Etnu - nejvyšší činnou sopku Evropy, která je jednak vyhlášenou turistickou atrakcí, ale rovněž i velkým přínosem pro zdejší zemědělství. Vítejte na Sicílii.

Podniknete-li výlet na Sicílii v červenci nebo srpnu, připravte se na typicky středomořské počasí a tropické teploty, které často přesáhnou i hranici 40 °C. Není se čemu divit, ostrov leží na samém jihu Itálie, pouhých 150 km od Tuniska. Africký kontinent je tedy co by kamenem dohodil. Sicilská krajina je tvořena převážně kopci a tím nejvyšším je právě Etna, která se majestátně vypíná až do výšky kolem 3 330 m n. m. Na metr přesný údaj však nelze určit, protože se výška sopky vzhledem k její aktivitě stále mění. Tento vulkán bude také patrně tím prvním, co spatříte, pokud přistanete ve městě Catania, které leží na jeho úpatí. Až vás přestane koupání v teplém moři bavit, podnikněte na Etnu výstup. V první řadě je však nutné podotknout, že byste si sebou do kufru kromě plavek a šnorchlu měli přibalit i kvalitní pohorky, dlouhé kalhoty a bundu, protože ačkoli v nížině zrovna panují tropy, na vrcholu sopky se teplota může pohybovat i kolem 11 °C, a až do počátku léta je pokryt sněhem. V současnosti přístup na Etnu zajišťuje čtveřice silnic, které vedou do dvou hlavních turistických center. Samotný vrchol sopky je od úmrtí devíti turistů v roce 1979 pro návštěvníky uzavřen, ale za dobrého počasí a klidné Etny je možné se k vrcholu přiblížit s turistickým průvodcem. Cestou od moře k vrcholu projedete nejrozmanitějšími

klimatickými a vegetačními zónami. V oblasti okolo Etny včetně jejího masívu se nachází národní park, vyhlášený v roce 1987. Masiv Etny je jedním ze čtyř sicilských pohoří a samotná sopka je tvořena čtyřmi hlavními vrcholy - Bocca Nuova, Voragine, Severovýchodní a Jihovýchodní kráter. K výstupu je možné využít terénní auta, která turisty za určitou sumu vyvezou nahoru nebo lze zvolit náročnější variantu - pěší výstup. Z parkoviště u horské chaty Rifugio Sapienza vyrazíte strmým prашným terénem, při jehož zdolávání se možná trochu zapotíte, ale na oplátku budete odměněni nezapomenutelnými výhledy až z výšky 2 900 m n. m. Při výstupu se nemusíte obávat nečekaných erupcí, Etna je nepřetržitě monitorována vulkanology, kteří při hrozcím nebezpečí oblast neprodleně uzavřou. Ve zmíněné výšce 2 900 m n. m., na místě zvaném Torre del Filosofo, budete mít dojem, jakoby od sopečné erupce uběhlo jen několik minut. Spatříte sicilskou krajinu s černými lávovými proudy, které se vinou do zeleného vnitrozemí i dva vedlejší krátery u Refugio Sapienza. Pravděpodobně minete i jednu z vedlejších prasklin, ze které se neustále valí sirovodíkové plyny.

Jak už bylo naznačeno v úvodu, Etna je nejen krásná, ale i prospěšná - v oblasti mezi Etnou a Syrakusami - historickým městem na jihu Sicílie, se v pásu o rozloze cca 430 km2 rozkládá ta nejúrodnější část země, která je od roku 2013 součástí seznamu přírodních památek Světového dědictví UNESCO. Sopečné erupce vyvrhují do okolí sopky materiál, který je velice úrodný a pro farmáře tedy velmi prospěšný. Každá sopečná erupce totiž přináší nové živiny, které se v následujících letech po jejich vyvržení na povrch uvolňují. Sopečný materiál umožňuje masivní pěstování vinné révy a různých druhů ovoce, především citrusů. Z okolí sopky pochází dokonce devět desetin produkce citrusových plodů z Itálie. O kousek výše nad citrusy se pěstuje zelenina a víno, ještě výše

určují obraz krajiny kaštanové lesy. Ve vyšších polohách roste kručinka a jalovec, v oblasti vrcholu téměř výhradně lišejníky. Subtropické pásmo ale kromě vína a citrusů umožňuje pěstovat všelicos a na ostrově je jenom málo míst, kde tomu tak není. Kromě obilí se zde pěstuje hlavně zelenina, mandle, pistácie a olivy. Můžeme zde nalézt i aleje korkových dubů. Zmínit můžeme také rybolov i odchov ryb v sádkách a řídce se vyskytující chov koz (převážně v hornatých oblastech). I když občas žhavá láva zemědělské oblasti poničí, jejich majitelé nezoufají, struskovitá hmota se stává kvalitním podkladem pro vznik nové, ještě úrodnější půdy.

Dalším místem, které ohraničuje nejúrodnější pás země, by nejen milovníci historie, ale i přírody neměli vynechat. Město Syrakusy, ležící na jihu Sicílie lákají nejen svým antickým duchem, který je přítomný doslova na každém rohu, ale i věhlasným Archeologickým parkem (Parco Archeologico), kde můžete najít největší

řecké divadlo na ostrově. Součástí divadla je i jeskyně nad hledištěm, ze které prýští ohromný vodní proud. Tím Římané údajně zatopili celé jeviště, které následně vytvářelo vodní hladinu při divadelních představeních. Hry antických dramatiků zde ostatně můžete navštívit i dnes. Velmi zajímavou částí parku je tzv. Dionýsovo ucho, gigantická jeskyně, která sloužila jako vězení válečných zajatců. Sicílie toho ale nabízí ještě mnohem více a na své si tu přijde opravdu každý. Sicílie je díky pěkným plážím ideální destinací pro rodiny s dětmi, starobylá města jako Syrakusy, Taormina nebo Palermo jsou zase cílem milovníků historie a dokonce i filmové fanoušky Sicílie potěší - když se vydají po stopách natáčení filmů Kmotr. Protože byl největší ostrov Středozeemí ve starověku ovlivněn množstvím kultur a kromě řecké a římské se zde objevili i Normané a Arabové, jejich vliv se samozřejmě promítl i do gastronomie. Sicílie je tedy nejen rájem pro zemědělce a následně i rájem milovníků dobrého jídla a pití.

ZEMĚDĚLEC - KRAJINÁŘ SOUTĚŽ STŘEDNÍCH ZEMĚDĚLSKÝCH ŠKOL S EKOLOGICKOU TEMATIKOU

TEXT A FOTO KOORDINÁTORKA KEV ING. ZDEŇKA JANKOVSKÁ; MGR. BC. ŠÁRKA KUČEROVÁ

Dne 4. dubna 2018 se uskutečnilo přátelské setkání žáků zemědělských škol České republiky a jejich vyučujících na Vyšší odborné škole a Střední zemědělské škole v Táboře u příležitosti konání již 5. ročníku soutěže s ekologickou tematikou „Zemědělec - Krajinář“. Jako ústřední téma ročníku 2018 bylo zvoleno - „Výročí osmiček“, protože rok 2018 se nesl ve znamení oslav vzniku Československého státu“.

Na soutěž se přihlásili zástupci zemědělských škol z Chrudimi, Třebíče, Humpolce, Hořice a samozřejmě z poradatelské školy VOŠ a SZeŠ Tábor. Dvoučlenná družstva žáků druhých a třetích ročníků plnila bodované úkoly z problematiky pěstování kukuřice a jejího vlivu na krajinu (úkol na PC, metoda Strip-Till), agrotechnika - sklizeň a silážování kukuřice - 2. úkol, kukuřice a bioplynová stanice - složení a kvalita bioplynu, problematika digestátu - 3. úkol, problémy skladování kukuřičné siláže, ochrana životního prostředí z pozice farmáře - 4. úkol, poznávání obilí, zrnin, celých rostlin, ochrana kukuřice proti zásadním škůdcům - zavíječi kukuřičnému a bázlivci kukuřičnému. Praktická část soutěže spočívala v plnění úkolů a otázek k danému tématu. Žáci měli prokázat znalosti práce s PC a www stránkami. Závěrečná část soutěže, prezentace na téma „Výročí osmiček v Česku se zemědělskou tematikou“, proběhla v prostorách školy. Porotu k této části

soutěže tvořili pedagogové, doprovázejí soutěžící žáky.

Vítězem se na základě získaných bodů, i když v poměrně těsném pořadí, stala dvojice žáků z VOŠ a SZeŠ Tábor - Vojtěch Hunal a Matouš Pecka. Na druhém místě skončila SOŠ Hořice zastoupená Michaelou Klabanovou a Josefem Linhartem. Třetí místo obsadila SOŠ Třebíč a její soutěžící Vít Pokorný a Vojtěch Krejcar. Slavnostní vyhlášení vítězů, předání cen a diplomů se konalo za účasti ředitelky školy Ing. Blaženy Hořejší.

Soutěže se zemědělskou tematikou mají velký význam z hlediska rozvoje mladých zemědělců a farmářů nejen po odborné stránce ale i z hlediska osobního rozvoje mladých lidí, kteří mají zájem o krajinu a vůbec o provozování zemědělství ve 21. století. Současný zemědělec je zároveň i tvůrce krajiny. Svou činností chrání půdu před vysušováním, poškozováním, degradací, ztrátě půdní úrodnosti, zároveň svou činností udržuje celkový estetický vzhled krajiny a ovlivňuje rekreaci a turismus v krajině.

Děkujeme všem účastníkům a ještě jednou blahopřejeme k úspěšné reprezentaci svých škol.

Srdečně vás zveme na šestý ročník soutěže „Zemědělec - Krajinář“, který proběhne roku 2019 na přelomu března a dubna.

Těšíme se na shledanou.

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ AKADEMIE V HUMPOLCI ROZDÁVALA NEJEN BRAMBOROVÉ MEDAILE

TEXT A FOTO ING. JIŘÍ ZAJÍC, ČZA HUMPOLEC

PO
SK
A

Dne 18. a 19. října 2018 proběhla na půdě České zemědělské akademie v Humpolci, střední škole, již tradiční soutěž O BRAMBOROVÝ KVĚT VYSOČINY 2018. Letošního sedmnáctého ročníku se zúčastnilo celkem dvanáct dvoučlenných týmů ze zemědělských škol z celé ČESKÉ REPUBLIKY, konkrétně z Třebíče, Tábora, Březnice, Vyškova, Bystřice nad Perštejnem, Poděbrad, Hořic v Podkrkonoší, Olomouce, Čáslavi, Klatov, Kostelce nad Orlicí a domácí humpolečtí.

Vlastní soutěž se skládala z osmi různě obtížných částí. Soutěžící museli prokázat své znalosti nejen v testu o bramborách, technologii jejich pěstování a v poznávání chorob brambor z obrázků. Zde na ně čekaly otázky, které správně odpoví pouze připravený student. Rovněž pro mnohé soutěžící byla obtížná soutěž v určení zemědělské mechanizace a pracovních operací z video obrázků. Rovněž poznávání plevelů, škůdců, semen i chorob brambor na živých rostlinách byl pro mnohé zapeklitý oříšek. Že se současný zemědělec musí orientovat i v

zahraničních textech a technických údajích, prokazoval test jazykových vědomostí - orientace v cizojazyčném odborném textu a překladu. Tato část soutěže byla velmi vyrovnaná a prokazuje stoupající úroveň studentů v anglickém jazyce. Praktické dovednosti potom účastníci předvedli při stanovování škrobnatosti

průmyslových brambor nebo při orientačním stanovení obsahu uhličitánů v půdě (kyselosti půdy), kdy měli určit vzorek půdy nejvhodnější pro pěstování brambor. Zde nás opětovně udivila skutečnost, že chemické vlastnosti půdy jsou pro mnohé překvapením, a k znalostem o bramborách také patří. A na úplný závěr přišla i troška představitelství a schopnosti rychle vytvořit nápadité razítko z brambory.

Nejen soutěž ale i trocha zábavy je velmi nutná a proto byl pro studenty večer uspořádán turnaj v bowlingu, při kterém se pobavili a vyměnili si své zkušenosti a poznatky. A podle posledních informací navázali někteří studenti i pracovní a osobní spolupráci. Pro všechny účastníky byla odměnou návštěva 28. bramborářských dnů v Havlíčkově Brodě, kde se dozvěděli novinky v pěstování brambor a shrnutí výsledků letošního bramborářského roku.

Celou soutěží prošli nejúspěšněji tyto soutěžící: Pavel Houšť z Vyškova, který obsadil první místo, Michal Novotný z Bystřice nad Perštýnem se umístil druhý v pořadí a Martin Brůžek z Březnice obsadil třetí místo. Pro první tři studenty bylo významným povzbuzením do dalšího vzdělávání převzetí věcných cen z rukou hejtmana Kraje Vysočiny a představitelů bramborářského svazu přímo na celostátní konferenci před zraky odborníků celého českého bramborářství. Ale nikdo nepřišel zkrátka - medaili dostali všichni, i když „jen“ bramborovou! Na základě výsledků můžeme hodnotit, že všichni zúčastnění prokázali dobrou znalost o pěstování brambor a zůstanou-li věrni svému oboru, nemají se čeští zemědělci obávat, že by nepřišli velmi kvalitní nástupci do oboru. A věříme, že budou i nadále zapálení do pěstování brambor.

Česká zemědělská akademie v Humpolci již začíná připravovat další ročník soutěže, který se bude konat 17. a 18. října 2019 a všichni pevně věříme, že za rok k nám přijede opět mnoho dobře připravených studentů ve znalostech bramborářského oboru. A pod vedením svých učitelů dokážou své znalosti přetavit v kvalitní umístění ve vlastní soutěži nebo „jenom“ ve velmi kvalitní pěstování brambor ve své budoucí zemědělské praxi.

DĚČÍNSKÁ KOTVA 2018

TEXT ING. OLGA FOJTÍKOVÁ, STŘEDNÍ ŠKOLA ZAHRADNICKÁ A ZEMĚDĚLSKÁ ANTONÍNA EMANUELA KOMERSE, DĚČÍN – LIBVERDA **FOTO** ARCHIV

Ve dnech 16. a 17. května se na zámku v Děčíně uskutečnil 47. ročník nejstarší a nejvýznamnější floristické soutěže v České republice, Mistrovství floristů ČR - Děčínská kotva 2018, jako součást městských slavností v Děčíně, s výstavou pro veřejnost od 18. do 20. května 2018.

Mistrovství floristů ČR - Děčínská kotva 2018 se odehrálo pod záštitou hejtmana Ústeckého kraje Oldřicha Bubeníčka. Ústecký kraj mistrovství současně zařadil mezi akce „Rodinného stříbra“ Ústeckého kraje.

Hlavním pořadatelem je Střední škola zahradnická a zemědělská škola A. E. Komerse Děčín - Libverda, příspěvková organizace. Vyhlášovatelem a spoluorganizátorem soutěže je Svaz květinářů a floristů ČR, díky kterému je mistrovství základní platformou k výběru reprezentantů na mezinárodní floristickou soutěž profesionálů - Europa Cup a evropský floristický šampionát juniorů - Eurofleurs.

Na zabezpečení soutěže se pravidelně podílí Ústecký kraj a statutární město Děčín, ale i řada dalších partnerů, bez jejichž finanční pomoci by nebylo možné soutěž pořádat.

Odborným mediálním partnerem soutěže bylo vydavatelství Profi Press a jeho časopisy Floristika a Profi Florista.

Hlavním květinovým partnerem mistrovství byla společnost KLIA cz s.r.o.

Partnery tajné disciplíny se staly společnosti AGRO CS a.s., PLASTIA s.r.o., FLORCENTER s.r.o., KLIA cz s.r.o. a SKF ČR z.s.

Hlavní téma, v jehož duchu se odehrávala celá soutěž, letos neslo název „Jedno století“ a připomnělo tak sté výročí vzniku Československé

republiky.

Soutěž proběhla v juniorské a seniorské kategorii. Přihlášení floristé a studenti zahradnických škol soutěžili celkem ve čtyřech disciplínách, tři z nich byly předem zadane a jedna tajná. Všechny soutěžní úkoly byly propojeny hlavním tématem soutěže a odkazovaly na období, osobnosti nebo klíčové okamžiky posledních sta let naší vlasti.

Od roku 2007 je při hodnocení soutěže používán evropský 100 bodový hodnotící systém FLORINT.

Při hodnocení letošního ročníku jsme měli tu čest přivítat v hodnotící komisi dvě mezinárodní porotkyně - Karolinu Ładyżyńskou-Skrzypek z Polska a Victorii Salomon z Německa.

Úkolem soutěžících v obou kategoriích první disciplíny pod názvem „Kabelka paní radové“ bylo vytvoření nositelné květinové kabelky ve stylu první republiky.

Druhou soutěžní disciplínou s názvem „Kytice pro Martu“ byla volně vázaná kytice jako poděkování odvážným ženám v období českého disentu.

Třetí soutěžní úkol byl tajný a jeho zadání, spolu s materiály na jeho vytvoření, byly soutěžícím odhaleny až v průběhu soutěže. Jeho název je „Retro budoucnosti“.

Druhý soutěžní den patřil poslednímu soutěžnímu úkolu, kdy soutěžící v kategorii junior zdobili květinami jednostopá motorová vozidla z kategorie novodobých veteránů. Soutěžící v kategorii senior měli za úkol vytvořit květinovou přízdobu automobilů z druhé poloviny 20. století. Soutěžní disciplína s názvem „Sametová“ byla tvořena a vystavena na nádvoří děčínského zámku.

Do soutěže se letos přihlásilo 11 soutěžících v kategorii seniorů a 15 účastníků do kategorie juniorů.

Ve čtvrtek 17. května vyvrcholilo celé mistrovství slavnostním galavečerem v prostorách děčínského zámku. Vítězem a Mistrem floristou ČR pro rok 2018 v kategorii seniorů se stala paní Vlasta Sekyrková z Květinového ateliéru V Ráji, Lázně Bohdaneč, na druhém místě mezi seniory stanul Jaromír Kokeš, z Broskvova mlýna a na třetí místo dosáhla Jindřiška Kadrnková z Květin Jindřiška, Děčín. Juniorským vítězem Děčínské kotvy a Mistrem floristou ČR pro rok 2018 v kategorii junior se opět stal Vlastimil

Kucharovič ze Střední školy zahradnické a zemědělské A. E. Komerse, Děčín - Libverda, na druhé místo se probojovala Veronika Vítková z České zahradnické akademie Mělník a na třetí místo dosáhla Miriam Bučková ze SOŠ polnohospodářstva a služeb na vidieku Žilina.

V rámci galavečera vydavatelství Profi Press pokřtilo novou floristickou publikaci o věncích a představitelé časopisu Floristika společně se SKF ČR a Střední školou zahradnickou a zemědělskou A. E. Komerse, Děčín - Libverda uvedli do floristické síně slávy paní Jarmilu Pejpalovou. Vyhlášení výsledků soutěže svou produkcí doprovodil hudební host Felix Slováček.

P

ZEMĚDĚLSKÉ INSTITUCE UCTILY PAMÁTKU ANTONÍNA ŠVEHLY

TEXT | FOTO NZM / ÚZEI

Ve středu 12. prosince se uskutečnilo slavnostní setkání u příležitosti 85. výročí úmrtí Antonína Švehly, státníka, který stál u zrodu Československé republiky a významně se zasloužil o rozvoj zemědělských institucí.

Akci spolupořádaly Společnost Antonína Švehly, Národní zemědělské muzeum a Knihovna Antonína Švehly, která spadá pod Ústav zemědělské ekonomiky a informací. Setkání se uskutečnilo ve Velkém sále Domu zemědělské osvěty, na jehož vybudování se Antonín Švehla významně podílel a ve kterém dodnes sídlí i zemědělská a potravinářská Knihovna Antonína Švehly. „Antonín Švehla je právem oslavován jako velikan českého zemědělství. Měli bychom však také mít na paměti, že jako

předseda tří prvorepublikových vlád patří i mezi zakladatele české moderní demokracie. Fakt, že letos bylo Švehlovi uděleno nejvyšší státní vyznamenání, Řád bílého lva, potvrzuje, že jeho odkaz bychom si měli i nadále připomínat,“ říká ředitel Ústavu zemědělské ekonomiky a informací Štěpán Kala.

S osobností Antonína Švehly je úzce spjat i vznik a historie Národního zemědělského muzea. Muzeum oficiálně vzniklo 28. 9. 1918 založením spolku České zemědělské muzeum. Po vzniku republiky se spolek transformoval na Československé zemědělské muzeum, ústav pro studium a povznesení venkova, a záhy se stal jednou z nejprogresivnějších muzejních institucí první republiky. U zrodu muzea stálo několik významných osobností, například vynikající muzeolog Josef Kazimour nebo právě Antonín Švehla. „Antonín Švehla byl výjimečnou a inspirativní osobností, původně statkář z Hostivaře. Vážím si na něm zejména toho, že uměl do svého politického rozhodování doslova vnést selský rozum,“ doplňuje náměstek generálního ředitele Národního zemědělského muzea Jiří Houdek.

Setkání poskytli svou záštitu ministr zemědělství Miroslav Toman, ministr vnitra Jan Hamáček, starosta Prahy 15 Milan Wenzl a místostarosta Prahy 2 Jaroslav Šolc.

V říjnu tohoto roku byla také vydána publikace nakladatelství Karolinum Rozmluvy s Antonínem Švehlou a o Švehlovi: Vzpomínky agrárního diplomata Karla Mečíře autorů Eduarda Kubů a Jiřího Šouši. Memoárový text českého žurnalisty, diplomata a literáta Karla Mečíře je psán očima Švehlova dlouholetého spolupracovníka, člověka z jeho bezprostředního okolí. Devatenáct tematicky sjednocených vzpomínkových kapitol vytváří pestrý obraz, jenž Švehlu, politika ukazujícího se na veřejnosti nepříliš často a jen neochotně, vykresluje především z lidské stránky. Naznačuje stereotypy jeho myšlení a chování, dává jeho obrazu širší osobnostní rozměr. Kniha vyniká ojedinělým grafickým zpracováním a množstvím fotografií.

PO NOVÉM LOGU NOVÉ OBÁLKY VĚDECKÝCH ČASOPISŮ ČAZV

TEXT | FOTO ČESKÁ AKADEMIE ZEMĚDĚLSKÝCH VĚD

Česká akademie zemědělských věd (ČAZV) přichází s další změnou designu, nyní obálek svých vědeckých časopisů. Dvorní designér ČAZV Matyáš Fuchs vytvořil čtyři návrhy obálek, ze kterých na základě hlasování členů vydavatelské rady a předsednictva byl jeden předložen ředitelce ČAZV k realizaci. Jedná se o jednoduchý, moderní, jednotný design se zachováním symbolů u časopisů, které je měly již historicky. Nyní je všech jedenáct vědeckých časopisů, z nichž devět má udělen impakt faktor, vydávaných pod hlavičkou ČAZV v jednotném designu při zachování tradičních barev a textových informací.

„Obálky nyní působí sjednoceně, jak formátem, tak i rozproštěním textu. Věřím, že design obálky, kterou vybrala Vydavatelská rada a předsednictvo, zaujme svou jednoduchostí a moderním nádechem,“ dodala ředitelka ČAZV Ing. Hana Urbancová, Ph.D.

Více informací o ČAZV a jejích vědeckých časopisech najdete na www.cazv.cz a www.agriculturejournals.cz.

AKO PRENÁŠA SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V NITRE POZNATKY DO PRAXE?

TEXT | MARCELA CHRENEKOVÁ, JANA JARÁBKOVÁ (Príspevok bol spracovaný v rámci projektu UNIREG (Univerzity a ekonomický rozvoj regiónov) č. APVV-14-0512.)

Univerzity dnes plnia okrem úlohy vzdelávacej a výskumnej inštitúcie aj významnú úlohu pri šírení vedomostí v inovačnom procese. Ovplyvňujú tým ekonomický a sociálny rozvoj prostredia, v ktorom pôsobia. Významným predpokladom pre úspešný prenos výsledkov výskumnej činnosti do praxe je spolupráca s externým prostredím.

Zaujímala nás spolupráca Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre (ďalej SPU) s jej partnermi v oblasti vedy a výskumu. Venovali sme sa konkrétne účelu a forme spolupráce a sektorovej, odvetvovej a geografickej príslušnosti jej partnerov.

VEDECKO-VÝSKUMNÁ ČINNOSŤ SPU

Slovenská poľnohospodárska univerzita bola založená v roku 1952 (pôvodný názov do roku 1996 Vysoká škola poľnohospodárska v Nitre). V súčasnosti ju tvorí šesť fakúlt: Fakulta agrobiológie a potravinových zdrojov (FAPZ), Fakulta biotechnológie a potravinárstva (FBP), Technická fakulta (TF), Fakulta záhradníctva a krajinného inžinierstva (FZKI), Fakulta ekonomiky a manažmentu (FEM), Fakulta európskych štúdií a regionálneho rozvoja (FEŠRR).

Výskumné smery pracovísk SPU sú

interdisciplinárne, pokrývajú biologické, ekologické, produkčné, socio-ekonomické, technologické a technické aspekty využitia prírodných zdrojov a riešenia aktuálnych otázok poľnohospodárskej výroby a krajiny a agropotravinárstva.

Výskum na fakultách SPU je aktuálne zameraný predovšetkým na 5 ťažiskových tém:

- Udržateľné poľnohospodárstvo a klimatické zmeny,
- Biotechnológie a potravinárske technológie,
- Záhradníctvo, krajinná architektúra a zmeny využívania krajiny,
- Priemyselné a biopriemyselné technológie a
- Spoločnosť a ekonomika.

SPOLUPRÁCA SPU S PARTNERMI V PRAXI

Na základe zmluvných vzťahov SPU v rokoch 2011-2016 sme identifikovali 319 partnerov, s ktorými SPU spolupracuje na vedecko-výskumných a transferových aktivitách. SPU v tejto oblasti spolupracuje so subjektmi verejného, súkromného ako aj neziskového sektora. Subjekty verejného sektora (25 % partnerov SPU) reprezentujú predovšetkým univerzity, výskumné inštitúcie, špecializované agentúry na podporu vedecko-výskumných aktivít

financované štátom (APVV, CVTI), rezortné ministerstvá, samospráva (obce a kraje).

Súkromný sektor reprezentujú podniky v tuzemskom a zahraničnom vlastníctve, ktoré podnikajú na území SR (67% partnerov SPU). Neziskový sektor (8%), s ktorým univerzita zmluvne spolupracuje zahŕňa združenia, záujmové združenia právnických osôb, nadácie a stavovské organizácie.

Z hľadiska odvetvového členenia spolupracuje SPU v oblasti vedy a výskumu prirodzene predovšetkým so subjektami, ktoré pôsobia v sektore poľnohospodárstva a rybolovu (20%), odborných vedeckých a technických činností (15%), priemyselnej výroby (15%), veľkoobchodu a maloobchodu (13%) a verejnej správy (10%). Intenzita spolupráce a odvetvové zameranie partnerov závisia od zamerania vzdelávacích ako aj výskumných aktivít jednotlivých fakúlt a ďalších pracovísk univerzity ako aj od ich veľkosti. Z počtu evidovaných zmluvných vzťahov (oblasť veda a výskum) vyplynulo, že v sledovanom období uzavreli najviac zmlúv FAPZ (22%) a TF (16,3%). Aktívnejšie pri uzatváraní zmluvných vzťahov sú však najmä menšie fakulty FEŠRR a FZKI.

Väčšina subjektov, s ktorými univerzita spolupracuje v oblasti výskumu sa

nachádza v krajoch Západného Slovenska. Medzi subjektmi lokalizovanými vo väčšej vzdialenosti od univerzity (sever a východ Slovenska) prevažujú poľnohospodárske podniky.

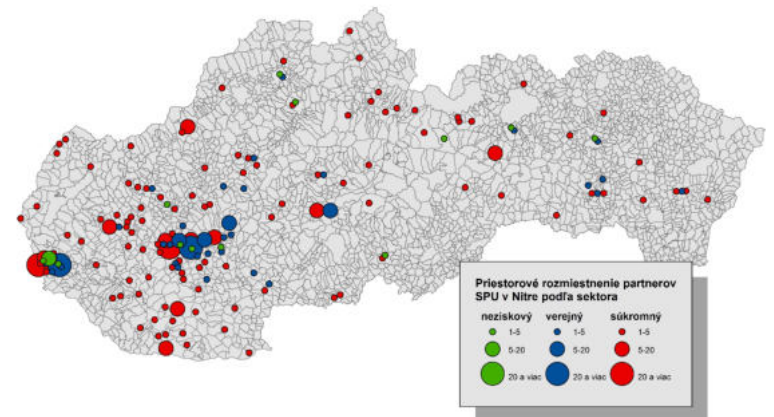
Relatívne vysoký počet subjektov, s ktorými univerzita spolupracuje na základe zmluvných vzťahov sú koncentrované v hlavnom meste Bratislava a v krajských mestách Nitra a Trnava. V týchto mestách sú lokalizovaní predovšetkým partneri z univerzitného prostredia a ďalšie vedecko-výskumné inštitúcie špecializovanej pôsobnosti a v prípade Bratislavy aj inštitúcie verejného sektora. V prípade miestneho a regionálneho externého prostredia najčastejšími partnermi univerzity sú jednak podnikateľské subjekty rôzne odvetvovo zamerané, predstavitelia verejného sektora na miestnej a regionálnej úrovni, najčastejšie obce a ich príspevkové a rozpočtové organizácie. Tieto sú koncentrované nielen v okresných mestách Nitrianskeho kraja ale aj v obciach v najbližšom okolí mesta Nitra.

V oblasti výskumu a prenosu poznatkov do praxe univerzita so svojimi partnermi spolupracuje nasledovnými spôsobmi:

APLIKOVANÝ VÝSKUM – vytváranie podmienok pre budúci a prebiehajúci výskum SPU, budovanie spoločných pracovísk pre aplikovaný výskum v spolupráci s partnermi, ktorí využijú výsledky výskumnej úlohy v praxi.

TRANSFER FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV – podpora vedecko-výskumnej činnosti pracovísk SPU (nenávratné finančné príspevky na financovanie infraštruktúry dôležitej pre vedecko-výskumnú činnosť, finančná podpora výskumných projektov zo strany agentúr, dary podnikov a podobne).

POSKYTOVANIE SLUŽIEB – SPU partnerom (napr. konzultačné, poradenské služby, realizácia pokusov, testovanie, meranie, analýzy a

Zdroj: Jarábková, Chreneková, Roháčiková, 2019. University and Practice - Cooperation in Research and Science. Case study of the Slovak University of Agriculture in Nitra. Quality Innovation Prosperity. ISSN 1335-1745.

Účel zmluvnej spolupráce SPU vo vedecko-výskumnej oblasti (2011-2016)						
partner	univerzita (y)	výskumná inštitúcia	štátna správa	samospráva	podniky	neziskový sektor
účel spolupráce						
aplikovaný výskum	•	•		•	•	•
transfer prostriedkov			•	•	•	
poskytovanie služieb	•	•	•	•	•	•
spoluriešiteľstvo výskumnej úlohy	•	•				
odborná prax		•	•	•	•	
sieťovanie a budovanie partnerstva	•	•			•	
PhD vzdelávanie		•				

Zdroj: Jarábková, Chreneková, Roháčiková, 2019. University and Practice - Cooperation in Research and Science. Case study of the Slovak University of Agriculture in Nitra. Quality Innovation Prosperity. ISSN 1335-1745.

redakční rada

Mgr. Otakar Březina, Česká zemědělská akademie v Humpolci | **Ing. Ludmila Gočálová**, Ministerstvo zemědělství ČR | **Ing. Petr Hienl**, Místní akční skupina Krajina srdce | **PhDr. Aleš Hradečný**, Praha | **Ing. Zorka Husová**, Národní ústav pro vzdělávání Praha | **Ing. Alena Krajičková**, Praha | **Ing. Emil Kříž, Ph.D.**, Institut vzdělávání a poradenství ČZU Praha | **doc. PhDr. Dana Linhartová, CSc.**, Institut celoživotního vzdělávání MENDELU Brno | **Ing. Václav Stránský**, Ministerstvo zemědělství ČR | Evidenční číslo MK ČR E 2826 ISSN 1803-8271 (Online)

podobne), alebo naopak služieb partnerov (expertné služby špecializovaných inštitúcií, využívanie dát pre výskum a podobne).

SPOLURIEŠITEĽSTVO VÝSKUMNÝCH ÚLOH - spolupráca dvoch a viacerých partnerov na riešení spoločnej výskumnej úlohy.

ODBORNÁ PRAX ŠTUDENTOV - na základe dohody univerzity a partnera o realizácii odbornej praxe študenta a predstavuje priamu konfrontáciu poznatkov získaných na univerzite a v praxi.

SIEŤOVANIE A BUDOVANIE PARTNERSTVA - zahŕňa aktivity, ktoré vytvárajú predpoklady pre budúcu spoluprácu na výskume, vývoji, inováciách a transfere technológií.

VZDELÁVANIE DOKTORANDOV - predstavuje zabezpečenie doktorandského štúdia v spolupráci s partnerskou organizáciou.

ÚČEL ZMLUVNEJ SPOLUPRÁCE SPU

Zameranie spolupráce SPU v oblasti vedy a výskumu závisí od typu zmluvného partnera. V rámci aplikovaného výskumu napríklad univerzitné pracoviská spolupracujú s ďalšími univerzitami, výskumnými inštitúciami, regionálnou a miestnou samosprávou, podnikmi ale i neziskovým sektorom. Podobne širokú škálu partnerov má univerzita v oblasti poskytovania služieb. Pri poskytovaní služieb ide navyše o obojstranný vzťah, čo znamená, že univerzita poskytuje služby svojim partnerom ale i naopak partneri poskytujú služby univerzite. Predpoklady pre ďalší rozvoj vedecko-výskumnej činnosti vytvára univerzita najmä prostredníctvom budovania sietí a partnerstva s partnermi z univerzít, výskumných inštitúcií a podnikov ale aj vzdelávania novej generácie vedeckých pracovníkov a zabezpečovania odbornej praxe pre študentov i absolventov. Informáciu o zameraní zmluvnej spolupráce SPU vo vedecko-výskumnej oblasti podľa typu zmluvného partnera za obdobie rokov 2011-2016 uvádza

tabuľka (viz s. 31).

FORMA SPOLUPRÁCE NA VEDECKO-VÝSKUMNÝCH AKTIVITÁCH SPU

Spolupráca univerzity v oblasti vedy a výskumu sa realizuje na formálnej ale i neformálnej báze. Formálna spolupráca predstavuje zmluvný typ spolupráce. Pre prenos poznatkov sú osobitne dôležité rámcové zmluvy, napríklad Zmluva o združení výskumne a technicky orientovaných univerzít SR (2013) s Univerzitou Komenského v Bratislave, Zmluva o partnerstve s Univerzitou Konštantína Filozofa v Nitre a Ústavom genetiky a biotechnológií rastlín SAV (2013), ktorou sa začalo budovať spoločné výskumné centrum „Agro-BioTech“, Zmluva o združení, ktorou sa v roku 2015 založilo Národné centrum transferu technológií SR. Členmi združenia sa stali Centrum vedecko-technických informácií SR, Slovenská akadémia vied a, okrem SPU, ďalších 6 významných slovenských univerzít (STU, TUKE, TU vo Zvolene, UK, UPJŠ v Košiciach a ŽU).

Neformálna spolupráca je spravidla založená na osobných kontaktoch partnerských organizácií a predstavuje „tichý“ prenos poznatkov. Neformálnu spoluprácu možno tiež nazvať mimozmluvnou spolupracou partnerov, pretože sa realizuje prostredníctvom neformálnych komunikačných procesov a jej výsledok často nie je očakávaný. Takáto spolupráca je prirodzená a dôležitá napr. pre nadviazanie formálnej spolupráce.

Transfer poznatkov sa intenzívne realizuje aj prostredníctvom spolupráce so súkromným sektorom. Ide najmä o aplikovaný výskum, v niektorých prípadoch spolufinancovaný podnikmi, vzájomné poskytovanie služieb medzi partnermi, zabezpečenie odborných praxí a stáží študentov v podnikoch. V rámci aplikovaného výskumu majú zásadný význam predovšetkým projekty

financované Agentúrou pre podporu výskumu a vývoja.

Poskytovanie služieb partnerom zo strany univerzity zahŕňa predovšetkým aktivity, ako napr.:

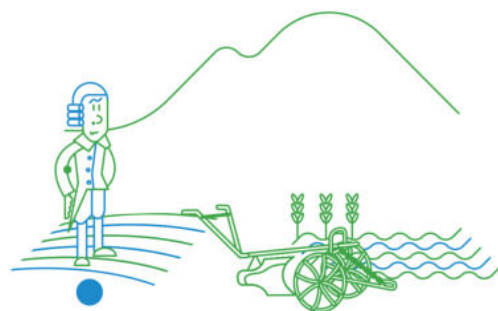
- spracovanie štúdií, strategických dokumentov pre partnerov z verejného i súkromného sektora, manuálov, posudkov,
- hodnotenie a monitorovanie projektov,
- prístup k databázam, údajom, informačným systémom, zariadeniam,
- experimenty, meranie, testovanie a hodnotenie, vývoj a funkčné služby laboratórnych zariadení,
- analýzy a odborný dohľad, poradenstvo, konzultácie,
- publicita výskumných aktivít.

Mnoho firiem ale podporuje univerzitný výskum aj formou darov.

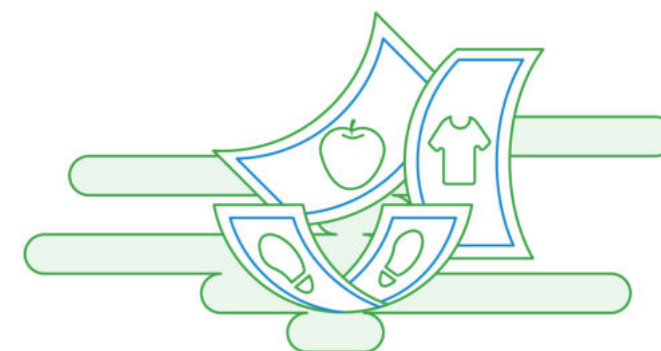
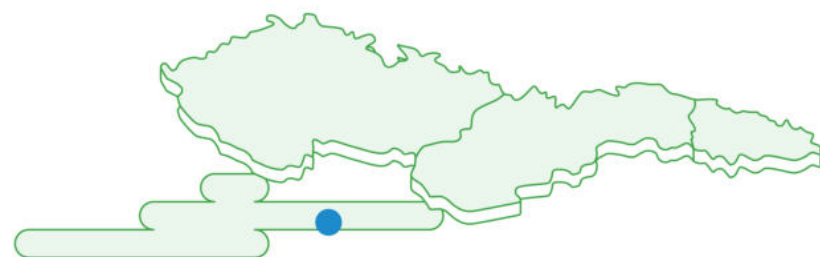
Úloha SPU v inovačnom procese je nezastupiteľná. Jej vedecký potenciál je veľký a spolupráca akademickej sféry a hospodárskej praxe nevyhnutná. Transfer výsledkov výskumnej činnosti z univerzitného do podnikového prostredia sa v praxi však stretáva s mnohými bariérami. Sú to najmä informačné bariéry (komunikačný problém), problémy vo financovaní a motivácii k transferu výsledkov vedeckovýskumnej činnosti do praxe, bariéry vyplývajúce s rozdielov akademického a podnikového prostredia, vrátane rozdielného postoja k použitiu výsledkov spoločného výskumu. Je nevyhnutné zintenzívniť komunikáciu s praxou (informovať o možnostiach univerzity, hľadať spoločné témy pre výskum), motivovať podniky k spolupráci s akademickým prostredím, nastaviť podmienky pre podporu transferu výsledkov do praxe zo strany univerzity motivačne. Aj tým sa zvýši atraktivita univerzity pre študentov.

Příští číslo vychází 15. února

www.zemedelskaskola.cz
www.uzei.cz

100PY ČESKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ 1918 - 2018

Kam nás zasadíme?

Po druhé světové válce

1945-1948

- Po skončení druhé světové války došlo k **odsunutí německého obyvatelstva** z Československa. Nepodařilo se vyvarovat násilných excesů.
- Vláda přistoupila k provedení **druhé pozemkové reformy**, v jejímž rámci se nejprve přerozdělovala půda konfiskovaná (odebraná) Němcům, Maďarům, zrádcům a kolaborantům. Půdu získaly soukromé osoby, družstva, obce a stát.
- Komunistická strana upevnila díky pozemkové reformě své pozice na venkově (slibovala, že dá půdu lidem). Roku 1947 byla zahájena revize pozemkové reformy provedené v prvorepublikovém období (viz obrázek 4).
- **Agrární strana**, nejdůležitější politické uskupení meziválečného Československa, byla **zakázána**. Její slovenští členové přešli do Demokratické strany a v Čechách vesměs k národním socialistům či lidovcům. Agrární strana přesto fungovala v exilu.
- Důsledkem **parného léta 1947** se Československo potýkalo s nedostatkem obilí a bylo odkázáno na zahraniční pomoc, která přišla ze Sovětského svazu. Tato událost usměrnila příklon k Východu a otevřela cestu k Únorovému převzetí moci komunistickou stranou (Únor 1948).
- Státní tajemník USA **George C. Marshall** ve svém projevu 5. června 1947 na Harvardu přednesl návrh hospodářské pomoci Evropě (Program evropské obnovy). Západní Evropa se rozhodla tuto pomoc přijmout, Sovětský svaz ji odmítl a v podobném duchu ovlivňoval i své "mladé satelity" (včetně Československa). Českoslovenští představitelé zvažovali přijetí **Marshallova plánu** i vzhledem ke katastrofální neúrodě v roce 1947, ale nakonec ustoupili tlaku Sovětského svazu a jednání se vůbec neúčastnili. **Československo Marshallův plán definitivně odmítlo.**

ROZHÝBEJTE ČESKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ S VIRTUÁLNÍ APLIKACÍ

STÁHNĚTE SI
APLIKACI NA
WWW.KNIHOVNASVEHLY.CZ
A ROZHÝBEJTE
ČESKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ

WWW.KNIHOVNASVEHLY.CZ

ÚZEI

ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÉ EKONOMIKY
A INFORMACÍ

KAŠ

ZEMĚDĚLSKÁ KNIHOVNA
ANTONÍNA ŠVEHLY

zemědělská škola

**MÁ
INSTAGRAM**

[INSTAGRAM.COM/ZEMEELSKASKOLA](https://www.instagram.com/zemeelskaskola)

**OZNAČUJ SVÉ FOTKY
#agricult**

**KAŽDÝ MĚSÍC
ODMĚNÍME
TY NEJLEPŠÍ**